ЗВІТ ПРО ВИКОНАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ ЗА ТЕМОЮ «ПСИХОЛОГІЧНА ТА СОЦІАЛЬНА ГІГІЄНА І ПСИХОПРОФІЛАКТИКА В ОХОРОНІ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ТА ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ОСОБИСТОСТІ» ЗА 2025 РІК

Кологривова Н. М.
д-р філософії з психології, завідувачка кафедри практичної психології та ментального здоров'я ФПСР ОНУ імені І. І. Мечникова

У 2025 році на кафедрі практичної психології та ментального здоров'я факультету психології та соціальної роботи Одеського національного університету імені І. І. Мечникова продовжувалося виконання науково-дослідної роботи №348 на тему: «Психологічна та соціальна гігієна і психопрофілактика в охороні психічного здоров'я та психологічного благополуччя особистості». Дослідження виконується в межах фундаментального наукового напряму, пов'язаного із соціально-психологічною підтримкою людини в умовах суспільних змін і загроз безпеці життя. Науковий керівник теми НДР— доцент Н. М. Кологривова.

Упродовж звітного періоду було реалізовано завдання ІІІ етапу НДР, що передбачали поглиблення теоретико-методологічних підходів до вивчення психічного здоров'я та психологічного благополуччя особистості в умовах психосоціального стресу, а також проведення комплексного емпіричного дослідження адаптаційних ресурсів особистості. Основну увагу зосереджено на уточненні концептуальних положень психологічної та соціальної гігієни, узагальненні сучасних підходів до психопрофілактики в умовах воєнного та поствоєнного стресу, а також на виявленні чинників, що визначають рівень психологічного благополуччя особистості.

У ході дослідження здійснено поглиблений аналіз чинників психічного здоров'я та психологічного благополуччя, розроблено й емпірично перевірено математичні моделі прогнозування психологічного благополуччя, визначено ключові предиктори стресостійкості та адаптації. Проведено комплекс емпіричних досліджень із використанням вербальних, проективних, психофізіологічних і хронометричних методів. Також було проаналізовано ефективність різних видів психологічної допомоги,

зокрема психологічного консультування, психотерапії та кризової інтервенції, і визначено найбільш дієві психопрофілактичні стратегії для осіб, які перебувають у стресогенних умовах діяльності.

Важливим результатом звітного року стало розроблення та апробація програми психологічної та соціальної гігієни, спрямованої на профілактику дистресу, розвиток навичок саморегуляції та підвищення рівня адаптації особистості. За результатами апробації підтверджено її позитивний вплив на психологічне благополуччя та адаптаційний потенціал особистості. Підготовлено також методичні рекомендації для фахівців психологічної служби, освітніх закладів і організацій, діяльність яких пов'язана з високим рівнем емоційного напруження та професійного стресу.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у поглибленому теоретико-методологічному аналізі чинників психологічного благополуччя в умовах воєнного психосоціального стресу, у створенні та валідації моделей його прогнозування, а також у розробленні інтегративної системи психодіагностики, що поєднує різні методичні підходи до оцінки психічного стану особистості. Суттєво розширено наукові уявлення щодо ефективності психопрофілактичних заходів і форм психологічної допомоги для різних категорій населення в умовах тривалого стресу.

Практична результативність виконання НДР № 348 «Психологічна та соціальна гігієна і психопрофілактика в охороні психічного здоров'я та психологічного благополуччя особистості» у 2025 році підтверджується оприлюдненням наукових статей та методичних рекомендацій. За тематикою дослідження опубліковано 1 статтю у виданні, що індексується у Scopus/WoS, 7 статей у фахових виданнях України категорії «Б», 1 монографію, 1 розділ у колективній монографії, 4 методичні рекомендації. Результати НДР були представлені більш ніж у 30 доповідях, апробовані на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних заходах, а також упроваджені в освітній процес факультету. Також за тематикою НДР у 2025 році підготовлено 17 магістерських робіт.

Окремо слід відзначити активне залучення здобувачів вищої освіти до виконання науково-дослідної теми. За матеріалами НДР студенти представили 32 доповіді на 81-й звітній студентській науковій конференції, що свідчить про високий рівень інтеграції наукових результатів у підготовку майбутніх фахівців-психологів. Крім того,

результати дослідження були представлені на 80-й конференції професорсько-викладацького складу і наукових працівників ОНУ імені І. І. Мечникова, де було виголошено 6 доповідей штатними виконавцями НДР.

Таким чином, у 2025 році всі завдання, передбачені календарним планом ІІІ етапу НДР №348, виконано в повному обсязі. Отримані результати мають наукову новизну, теоретичну й практичну значущість, відповідають сучасному рівню вітчизняних і міжнародних досліджень у галузі психології та можуть бути використані для подальшого розвитку системи психопрофілактики, психологічного супроводу та підтримки психічного здоров'я населення України в умовах війни та соціальних трансформацій. Підготовлено анотований звіт за науково-дослідною роботою № 348 «Психологічна та соціальна гігієна і психопрофілактика в охороні психічного здоров'я та психологічного благополуччя особистості».